

ת"פ 18950/08/17 - מדינת ישראל נגד מרים שורק, יצחק סטרוזר, דוד דלויה, דניאל ברקו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 18950-08-17 מדינת ישראל נ' שורק ואח'

בפני כבוד השופט מרדכי לוי

מדינת ישראל

המאשימה

ע"י עו"ד אופיר אפרתי, המחלקה לחקירות שוטרים

נגד

הנאשמים

1. מרים שורק (נדונה)

2. יצחק סטרוזר (נדון)

3. דוד דלויה

ע"י בא-כוחו עו"ד אלי אונגר

4. דניאל ברקו (נדון)

גזר-דין - בעניינו של נאשם 3

פתח דבר

1. נאשם 3 (להלן גם: "**הנאשם**") הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של **מתן שוחד**, לפי סעיף 291 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**" או "**החוק**").

2. **הסדר הטיעון** התייחס הן לתיקון כתב האישום והן לעונש. במסגרת ההסדר הוסכם כי **המאשימה תעתור לארבעה חודשי מאסר בפועל, שיכול וירוצו בעבודות שירות**, בכפוף לחוות דעת הממונה, וכן למאסר על תנאי ולקנס בסך 10,000 ש"ח; ואילו **ההגנה רשאית לטעון כראות עיניה**.

עוד הוסכם שהנאשם יופנה לשירות המבחן לקבלת תסקיר בעניינו, אשר יבחן, בין היתר, את שאלת ביטול הרשעתו, אף שהמאשימה תעמוד על הותרת הרשעתו של הנאשם על כנה.

3. בטרם תפורטנה עובדות כתב האישום המתוקן יצוין כי יתר הנאשמים בתיק דנן, הורשעו גם הם, על פי הודאותיהם בעובדות כתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בעקבות גישור שהסתיים בהצלחה בפני כב' השופט ב' שגיא, אשר השית עליהם את העונשים הבאים: על **נאשמת 1 - שישה חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות**, לצד מאסר מותנה, צו מבחן וקנס בסך 20,000 ש"ח, בגין **שתי עבירות של לקיחת שוחד**; על **נאשם 2 - ארבעה חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות**, לצד מאסר מותנה וקנס בסך 20,000 ש"ח, בגין **מתן שוחד**; ועל **נאשם 4 - שלושה חודשי מאסר בעבודות שירות**, לצד מאסר מותנה וקנס בסך 10,000 ש"ח, בגין **סיוע לקבלת שוחד**. עוד יצוין כאן

כי בעניינם של נאשמים 2 ו-4 - שלא כמו בעניינה של נאשמת 1 - הושג הסדר טיעון "סגור", שלפיו עתרו הצדדים במשותף לעונש מוסכם, שאומץ על ידי בית המשפט.

עובדות כתב האישום המתוקן

4. על פי **החלק הכללי בכתב האישום המתוקן**, בתקופה הרלוונטית למתואר בכתב האישום שימשה **נאשמת 1 כשוטרת**, בתפקיד מזכירת מפקד תחנת גלילות במשטרת ישראל (להלן: "**התחנה**"). בתקופה הרלוונטית לכתב האישום שימשו **נאשמים 2, 3 ו-4 כמתנדבי משטרה** בתחנה.

עובר לאירועים המתוארים בכתב האישום ובמהלכם ניהלו נאשמים 1 ו-4 קשר אישי.

עובר לאירועים המתוארים בכתב האישום ובמהלכם ביקשו נאשמים 2 ו-3 להוציא רישיון להחזקה ולנשיאה של נשק, מתוקף עילה המוגדרת "המלצה פרטנית" (להלן: "**רישיון**" או "**הרישיון**").

לצורך הליך הוצאת הרישיון מתוקף העילה הנ"ל נדרשו הנאשמים להמלצת מפקד התחנה, קצין בדרגת סנ"צ, אשר ממליץ לראש חטיבת אבטחה ורישוי בתחנה לאשר את הבקשה לרישיון, והאחרון פונה לאחראי על הוצאת הרישיון באגף רישוי כלי ירייה על מנת להבטיח אישור הבקשה והנפקת האישור לקבלת הרישיון.

דרך המלך לפניה של מתנדבי משטרה לקבלת המלצת מפקד התחנה לרישיון הינה באמצעות הגשת בקשה מתאימה לקצין המתנדבים בתחנה, אשר בדיקתו ואישורו נדרשים בטרם העברת הבקשה למפקד התחנה. לאחר שקצין המתנדבים בודק את הבקשה, לפי קריטריונים שונים, ובמידה שהוא מאשר את הבקשה, הוא מעביר את הבקשות שמצא לנכון לאשר, למזכירת מפקד התחנה, להמשך טיפול, הכולל כתיבת ההמלצה הלכה למעשה, אישור מפקד התחנה וחתימתו על ההמלצה, והחזרתה לקצין המתנדבים להמשך טיפול מול ראש חטיבת רישוי ואבטחה של התחנה, אשר מעביר את הבקשה וההמלצה לקצין רישוי נשק ארצי, לאישור והעברה לאגף רישוי כלי ירייה, המאשרים קבלת רישיון הלכה למעשה.

על פי **פרק העובדות** בכתב האישום המתוקן, במהלך חודש ינואר 2015 פנה נאשם 2 לנאשם 4 וסיפר לו כי הוא מעוניין להוציא רישיון. נאשם 4 הציע לנאשם 2 לפנות לנאשמת 1 ולשלם לה סך של בין 3,000 ל-5,000 ש"ח, וזאת על מנת להבטיח קבלת הרישיון, באמצעות מכתב של מפקד התחנה, שאותו היא יכולה לספק לנאשם 2.

בתוך כך, שוחח נאשם 4 עם נאשמת 1, מספר פעמים, ושכנע אותה לקחת מנאשם 2 כסף עבור כתיבת המלצה לקבלת הרישיון בשם מפקד התחנה, עבור הבטחת קבלת הרישיון וזירוז הטיפול בכך.

בהמשך סיכם נאשם 4 עם נאשמת 1 כי נאשם 2 ישלם לה, עבור קידום הטיפול בבקשה לרישיון ועבור הפקת

מכתב המלצה ממפקד התחנה והחתמתו עליו וזירוז הטיפול בכך (להלן: "**הצעת השוחד**"), סך של 3,000 ש"ח. בהתאמה, הודיע נאשם 4 לנאשם 2 על הסכמתה של נאשמת 1, וכן סיכם עם נאשם 2 שישלם לנאשמת 1 סך של 3,000 ש"ח, עבור המתואר לעיל. כמו כן, הפנה נאשם 4 את נאשם 2 להמשיך ולהתנהל בעניין ישירות מול נאשמת 1.

סמוך לאחר מכן, סיפר נאשם 2 לנאשם 4 שגם נאשם 3 מעוניין לקבל רישיון נשק תמורת תשלום כסף, ונאשם 4 הפנה אותו לשוחח על כך עם נאשמת 1 ואף אמר לנאשם 2 שיציע לנאשמת 1 יותר כסף עבור הרישיון של נאשם 3 וכך אולי היא תסכים לזרז את הטיפול ולכתוב את מכתב ההמלצה גם עבור נאשם 3. בעקבות זאת, שוחח נאשם 2 עם נאשם 3 ואמר לו כי יש באפשרותו לסייע לו בקבלת רישיון נשק, על ידי תשלום שוחד לעובד ציבור שיכול לנפק לו רישיון, וזאת תמורת 5,000 ש"ח. נאשם 3 הסכים להצעתו של נאשם 2, ובהמשך, לאחר קבלת הרישיון, העביר לנאשם 2 סך של 5,000 ש"ח עבור קבלת הרישיון וזירוז הטיפול בכך.

סמוך לאחר מכן, שוחחו נאשמים 1 ו-2 ביניהם, טלפונית, מספר פעמים, וסיכמו ביניהם את הצעת השוחד באופן סופי. בעקבות זאת, ביום 1.3.15 הפיקה נאשמת 1 את המלצת מפקד התחנה בעניינו של נאשם 2, החתימה את מפקד התחנה עליה, והעבירה אותה לראש חטיבת רישוי ואבטחה בתחנה להמשך הטיפול בהוצאת רישיון הנשק. בעקבות זאת, כשבועיים לאחר מכן, קיבל נאשם 2 רישיון.

סמוך למועד קבלת הרישיון, כאמור, נפגשו נאשמים 1 ו-2 ובהתאם לסיכום בדבר הצעת השוחד ולביצוע הדברים על ידי נאשמת 1 הלכה למעשה, שילם נאשם 2 לנאשמת 1 סך של 3,000 ש"ח במזומן. במפגש זה שאל נאשם 2 את נאשמת 1 האם תוכל לסייע באותו אופן גם לנאשם 3, וזאת תמורת 5,000 ש"ח, אותם מוכן נאשם 3 לשלם עבור קידום הטיפול בבקשה לרישיון בעניינו, הפקת מכתב המלצה ממפקד התחנה והחתמתו עליו וזירוז הטיפול בכך (להלן: "**הצעת השוחד 2**"). נאשמת 1 לא השיבה להצעה על אתר, אולם במהלך שיחת טלפון בינה לבין נאשם 2 נעתרה נאשמת 1 להצעת השוחד 2 ואף הודיעה לנאשם 2 שהחלה בביצוע הדברים וכבר הפיקה את המכתב עבור נאשם 3. בהתאם לכך, ביצעה נאשמת 1 את שנתבקשה בעניין נאשם 3: הפיקה את המלצת מפקד התחנה בעניינו של נאשם 3, החתימה את מפקד התחנה עליה, ולאחר מכן העבירה אותה לראש חטיבת רישוי ואבטחה בתחנה, להמשך טיפול בהוצאת רישיון הנשק.

לאחר שבקשתו של נאשם 3 לרישיון נשק אושרה, נפגשו נאשמים 1 ו-2, בחניה הסמוכה לתחנת המשטרה, ונאשם 2 העביר לנאשמת 1 סך של 5,000 ש"ח במזומן, שאותם קיבל מנאשם 3, תמורת קידום קבלת הרישיון, קבלת המלצת מפקד התחנה החתומה וזירוז הטיפול בעניין.

תסקירי שירות המבחן

5. על-פי **תסקיר שירות המבחן מיום 17.5.18** (להלן: "**התסקיר הראשון**"), הנאשם בן 40, נשוי ואב לשתי בנות בגילאי 15 ו-17 ומצוי בהליך גירושין. לדברי הנאשם, הוא עובד כעצמאי בהתקנת אבזור כלי

עמוד 3

רכב.

הנאשם סיים 12 שנות לימוד ושירות צבאי מלא. לאחר שחרורו מהצבא השתלב הנאשם במעגל התעסוקה ועבד בעבודות שונות. לפני עבודתו הנוכחית כעצמאי, הנאשם עבד במשך כחמש שנים כשכיר באולם תצוגה בתחום הרכב ובהמשך הוא הקים עסק פרטי שנסגר בעקבות קשיים כלכליים.

שירות המבחן הדגיש כי הנאשם נעדר עבר פלילי.

בשיחה שנערכה עם הנאשם הוא מסר כי התנדב במשטרה בין השנים 2005-2015. במהלך פעילויות התנדבותיות הוא חש כי איננו מוגן באופן מספק ולפיכך הגיש בקשה לקבלת רישיון נשק. הנאשם ביצע את העבירה שבה הורשע על מנת להבטיח ולקדם את הטיפול בבקשתו.

הנאשם ציין בפני שירות המבחן כי בעת ביצוע העבירה הוא לא היה מודע לחומרת התנהגותו ולהשלכות מעשיו על עתידו. מדבריו עלה כי בחלוף הזמן הוא מודע לחומרת התנהגותו והוא מביע צער וחרטה על מעשיו. הנאשם טען כי התנהגותו בעת ביצוע העבירה חריגה להתנהלותו בדרך-כלל.

שירות המבחן הטעים כי הנאשם הוא בעל כוחות ויכולות, אשר לאורך חייו ערך מאמצים לתפקד באופן תקין. עם זאת הוטעם כי "בשלב זה, בו הקשר עם הנאשם הינו ראשוני, על רקע קשייו לשתף פעולה... אנו מתקשים להתייחס לנסיבות העומדות בבסיס ביצוע העבירה... והאם התנהגותו המתוארת בעבירה מעידה על בעיה מעמיקה יותר בהתנהלותו, כמו גם בחירות ותפיסות בעיתיות".

לנגד עיני שירות המבחן עמדו גורמי הסיכון לעבריינות אל מול הסיכוי לשיקום: **מחד גיסא**, נלקחו בחשבון חומרת העבירה וקישיו של הנאשם לשתף פעולה עם שירות המבחן; **מאידך גיסא**, שירות המבחן ציין את תפקודו התקין של הנאשם, את היותו נעדר עבר פלילי, את עמדותיו ותפיסותיו הפרו-חברתיות, את השתלבותו במסגרות תעסוקה ואת התמקדותו בתרומה לחברה באמצעות התנדבות במשטרה.

שירות המבחן הטעים כי לנוכח ניתוק הקשר של הנאשם עם שירות המבחן, לא נוצר פתח להמשך התערבות טיפולית שיקומית בעניינו של הנאשם, ובעיתוי הנוכחי אין ביכולתו של שירות המבחן לבוא בהמלצה טיפולית בעניינו.

שירות המבחן התייחס גם לשאלת ביטול ההרשעה וציין שבשל חומרת העבירה וקישיו של הנאשם לשתף פעולה ובשל העובדה שלא הוצגו נימוקים ממשיים לביטול ההרשעה - אין שירות המבחן ממליץ על ביטול ההרשעה.

לנוכח האמור המליץ שירות המבחן על ענישה מוחשית, לצד הטלת עונש מותנה וקנס כספי.

6. בעקבות תוכן התסקיר והמלצת שירות המבחן, הגיש ב"כ הנאשם בקשה לקבלת תסקיר משלים; חרף התנגדות המאשימה, החלטתי להיעתר לבקשה.

7. על-פי **התסקיר המשלים מיום 2.7.18**, הנאשם הגיע כנדרש לפגישה נוספת עם שירות המבחן. במהלך הפגישה הוא נטל אחריות מלאה על מעשיו, הביע חרטה וצער וכן הביע חשש מהשלכות הרשעתו על עתידו התעסוקתי. הנאשם ציין כי יתכן שבעתיד הוא ישקול פתיחה של עסק עצמאי. כמו כן, הנאשם הביע שביעות רצון מאורח חייו ושלל בעייתיות בהתנהגותו וכל צורך בהמשך התערבות טיפולית.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם ביצע את העבירה על רקע רצונו לקבל מעמד והכרה במסגרת התנדבותו.

שירות המבחן הטעים כי: "לאור תפקודו התקין, העובדה כי שלל בעייתיות בהתנהלותו ואף אנו לא התרשמנו מנזקקות טיפולית במצבו, אין אנו ממליצים על העמדתו במבחן שירותנו". שירות המבחן הוסיף כי חרף חומרת העבירות: **"ענישה במסגרת צו שירות לתועלת הציבור, תתאים עבור דוד ותהווה עבורו ענישה חינוכית, מוחשית וקונקרטי, אשר מחד תחבר אותו לחומרת העבירה והאסור שבה. מאידך, תאפשר לדוד להמשיך לעסוק בעבודתו הנוכחית... ותחזק את החשיבות בתרומה לקהילה"**. עוד צוין כי גובשה עבור הנאשם תכנית של"צ בהיקף של 250 שעות.

באשר לשאלת ביטול ההרשעה, שירות המבחן חזר על האמור בתסקיר הראשון ו**נמנע מהמלצה על ביטול הרשעת הנאשם**.

חוות דעת הממונה על עבודות שירות

8. בחוות דעתו של הממונה על עבודות שירות מיום 23.5.18 צוין כי על פי חוות דעת רופא הנאשם יכול לעבוד בעבודות שירות במגבלות הבאות: "הרמת משאות כבדים, ללא הליכה ממושכת, ללא עמידה ממושכת...". עוד צוין כי המועד המומלץ לתחילת ריצוי עבודות שירות הינו במהלך חודש יוני 2018.

בחוות דעת נוספת של הממונה מיום 15.7.18, שניתנה בעקבות החלטת בית המשפט, עודכן המועד המומלץ לתחילת ריצוי עבודות שירות ליום 22.10.18.

ראיות הצדדים לעונש

9. **מטעם ההגנה** הוגש מכתב מיום 1.7.18 שכתב מר גיא ברלס, מחברת "ג'י אי יעוץ ומערכות אלקטרוניות בע"מ" (הלן: "החברה") (נ/1). מר ברלס ציין במכתבו כי: "מזה יותר משנה מר דוד דלויה מבצע עבורנו בהצלחה ובהתמדה התקנות ושרות למוצרי החברה בכל הארץ... שיתוף הפעולה עם מר דוד דלויה שהינו בעל ניסיון של שנים רבות... הביא לפיתוח התחום הזה אצלנו... ומאפשר לו בתור עובד יחיד ולנו להגדיל משמעותית את נפח המכירות של חברתנו". בסיפא של המכתב הודגש כי: "על פי

מדיניות החברה... הרי שחברתנו לא תוכל להעסיק את מי שהורשע בעבירות על טוהר המידות... משכך, וככל שתעמוד ההרשעה על כנה לא יהא מנוס לשקול בחיוב הפסקת עבודתו של מר דלויה בחברתנו".

ב"כ המאשימה לא התנגד לקבילות המכתב נ/1, אך הסתייג מתוכנו וממשקלו, וזאת כיוון שהנאשם אינו שכיר בחברה, כי אם עצמאי; כיוון שלא נאמר במכתב כי החברה תפסיק העסקתו של הנאשם אם יורשע; כיוון שאין מדובר בחברה ממשלתית ואין עניין ביטחוני או אחר המצדיק הפסקת העסקה במקרה של הרשעה. ב"כ המאשימה הוסיף כי עורך המכתב לא הגיע לבית המשפט ומשכך לא היתה אפשרות לחקור אותו במסגרת חקירה נגדית.

מנגד, הסניגור ביקש להדגיש בהקשר זה כי אין חשיבות לשאלה האם הנאשם שכיר או עצמאי, כיוון שממילא הנאשם עובד מול החברה הזו בלבד, והוא הוכשר על-ידה להתקין מערכת ספציפית.

עיקרי טיעוני הצדדים

עיקרי טיעוני המאשימה

10. ב"כ המאשימה עמד על השיקולים התומכים לדעתו בהותרת ההרשעה על כנה ובהטלת עונש של ארבעה חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות.

תחילה הפנה ב"כ המאשימה לעובדות כתב האישום המתוקן והדגיש, בין היתר, כי הנסיבות לקולה במקרה דנן לא נעלמו מעיני המאשימה, ולכן המאשימה הסכימה להגביל עצמה לעונש מאסר קצר יחסית שירוצה בעבודות שירות.

ב"כ המאשימה ציין כנסיבה לחומרה כי בניגוד ליתר הנאשמים אשר הכירו זה את זה, הנאשם שילם כספי שוחד לעובד ציבור שזהותו אינה ידועה לו, ואין עומדת לו טענה של הכרות או חברות שהשפיעה על שיקול דעתו ושגרמה לו להתייחס למעשה בקלות ראש.

עוד צוין כי הסטייה מן השורה במקרה דנן היא חמורה ובוטה על רקע היותו של הנאשם מתנדב במשטרה.

בנוגע לערכים המוגנים שנפגעו הודגש כי הנאשם פגע והשחית במעשיו את שורות המנהל הציבורי, כי הוא פגע באינטרס הציבורי, באמון הציבור במערכות השלטון ואכיפת החוק, וכן בתדמיתה של המשטרה ושל השוטרים בעיני הציבור.

ב"כ המאשימה טען כי בתיק דנן יש להביא לידי ביטוי את השיקול של הרתעת הרבים. הוטעם כי מדובר בקהל השוטרים והמתנדבים, שהוא קהל מצומצם יחסית, המודע לפסיקותיו של בית המשפט; ושההתנהלות המתוארת

בכתב האישום היא קלה לביצוע על ידי שוטרים ויש להרתיעם מפני ביצוע מעשים דומים.

ב"כ המאשימה ציין כי אמנם הנאשם נעדר עבר פלילי, אולם הוסיף כי על פי הפסיקה, כאשר עובדי ציבור מועלים בתפקידם, העובדה שהם נעדרו עבר פלילי אינה מהווה נסיבה לקולה. עם זאת, המאשימה לקחה בחשבון את כל הנסיבות לקולה המתקיימות בעניינו של הנאשם, לרבות העובדה שהנאשם אינו מחולל העבירה ואינו היוזם שלה, אלא נענה להצעתו של נאשם 2.

ביחס לתסקיר שירות המבחן נטען כי הנימוק שבגינו ממליץ שירות המבחן להשית עונש של של"צ אינו משכנע ואינו עולה בקנה אחד עם חומרת העבירה ועם האינטרס הציבורי; לעמדת המאשימה, אין מדובר במי שנמצא במצב תעסוקתי שבו הטלת עונש של עבודות שירות תביא לפיטוריו.

ב"כ המאשימה טען לקיומה של מגמת החמרה בענישה בעבירות של שוחד, והפנה לת"פ (מחוזי ב"ש) 42703-06-16 **מדינת ישראל נ' גבאי ואח'** (4.7.2017) (להלן: "**גז"ד גבאי**" או "**עניין גבאי**") ולאזכורים שם.

בנוסף, ב"כ המאשימה הפנה לגזרי הדין בעניינם של יתר הנאשמים בתיק דנן וציין כי נאשמת 1 היא מקבלת השוחד ולפיכך עניינה הוא החמור ביותר והיא נדונה לשישה חודשי מאסר בעבודות שירות, למרות שהמאשימה עתרה ל-12 חודשי מאסר בפועל (לא הוגש ערעור בעניינה); כי נאשם 2 הוא היוזם והמחולל של העבירה ועליו נגזרו ארבעה חודשי מאסר בעבודות שירות; וכי נאשם 4 "לא נטל את הכסף ולא נתן כסף אלא היה מעורב בדיבורים. הוא הורשע בסיוע" ועליו הושתו שלושה חודשי מאסר בעבודות שירות.

ביחס לשאלה של ביטול ההרשעה, הודגש כי תסקירי שירות המבחן אינם תומכים בכך וגם הנסיבות אינן מתאימות לבטל את הרשעתו של הנאשם.

לטענת ב"כ המאשימה, מתחם העונש ההולם בנסיבות המקרה דנן נע בין 4 חודשי מאסר בפועל, שיכול וירוצו בעבודות שירות, לבין 8 חודשי מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריה.

לפיכך עתר ב"כ המאשימה **לעונש של ארבעה חודשי מאסר בעבודות שירות**, לצד מאסר מותנה וקנס בסך 10,000 ש"ח.

עיקרי טיעוני ההגנה

11. **מנגד, ב"כ הנאשם** עמד על השיקולים התומכים בביטול הרשעתו של הנאשם ובהטלת של"צ.

בפתח טיעוניו לעונש התייחס ב"כ הנאשם לשאלת ביטול ההרשעה וטען כי לנוכח המבחנים שנקבעו בע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 337 (1997) (להלן: "**הלכת כתב**") והפסיקה שבאה לאחר מכן, על בית המשפט לשקול את התועלת שתצמח מההרשעה אל מול הנזק הצפוי לנאשם. ב"כ הנאשם תמה על כך שקצינת המבחן לא המליצה על ביטול ההרשעה, חרף תוכן המכתב החד משמעי שהתקבל מהמעסיק (נ/1).

הסניגור הדגיש את נסיבות חייו של הנאשם: את היותו אב לשתי בנות, המצוי בהליך גירושין, וללא תואר אקדמי או משלח יד אחר פרט לזה שבו הוא עוסק כיום. הוטעם כי במידה שהנאשם יפוטר ממקום עבודתו, הסיכון שהוא יפול לנטל על החברה גבוה יותר מהסיכוי שהוא יוכל לפרנס את עצמו ואת משפחתו בעתיד.

הסניגור הוסיף כי סוג העבירה שבה הורשע הנאשם מאפשר להימנע מהרשעה בנסיבות העניין. הודגש כי בניגוד לעמדת המאשימה, חלקו של הנאשם בפרשה הוא קטן, והעובדה שבניגוד לנאשמים 2 ו-4, לנאשם לא היתה הכרות עם נאשמת 1 והוא לא ידע שהיא מקבלת השוחד, אינה מהווה נסיבה לחומרה אלא לקולה.

ב"כ הנאשם הדגיש כי הנאשם טעה טעות שבשיקול דעת וכי אלמלא פנה אליו נאשם 2 העבירה לא היתה מתבצעת, כיוון שהנאשם לא היה יוזם מעשה של שוחד. עוד צוין כי הרקע לביצוע העבירה היה רצונו של הנאשם לקדם קבלת רישיון נשק על מנת לשמור על חייו במסגרת תפקידו כמתנדב במשטרה, וכי הנאשם חש שהוא אינו מוגן מספיק. בעת ביצוע העבירה הנאשם לא היה מודע לחומרתה, אולם כיום הוא מודע לחומרת המעשה.

הסניגור ביקש לקחת בחשבון את הספונטניות ואת היעדר התכנון של מעשה השוחד, את חלקו היחסי הקטן של הנאשם במעשה ואת הנזק האפסי שהיה צפוי כתוצאה מביצוע העבירה.

ב"כ הנאשם הוסיף כי הנאשם הודה ונטל אחריות על מעשיו; וכן שהוא נעדר עבר פלילי וחי חיים נורמטיביים.

ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה שתידון להלן.

ב"כ הנאשם עתר, כאמור, לביטול הרשעה, ולחלופין נטען שמתחם העונש ההולם בנסיבות המקרה דנן נע בין של"צ לבין ארבעה חודשי מאסר בפועל, שירוצו בעבודות שירות.

הנאשם מסר בדבריו בפני בית המשפט כי: "**כל הבקשה הזאת בכלל היתה מהסיבה שהיינו מגיעים לתחנה במהלך 10 שנים ולא היינו צריכים לשאת נשק כמתנדבים במשטרה. היינו מקבלים נשק כשהיינו מגיעים למשמרת. בחצי השנה האחרונה לפני שהגשנו את הבקשה, חלק גדול מהמשמרות שהיינו מגיעים, לא היה נשק בתחנה. זה היה בתקופת הפיגועים... אחרי שהחבר שלי צחי קיבל את הרשיון, הוא בא אלי ואמר לי שאני לא אקבל אם לא אתן, אני לא חשבתי, זו היתה טעות... לא חשבתי לרגע**

שאפגע במישהו... אני רק נפגעת מהדבר הזה ובמשך שנים ארוכות זה גרם לי לתהפוכות בחיים. אני באמת מתנצל וזה לא יקרה שוב ולא יחזור על עצמו".

דין והכרעה

שאלת ביטול ההרשעה

כללי

12. **אמנם**, כידוע, **כלל**, בית המשפט אשר קבע כי נאשם ביצע עבירה המיוחסת לו בכתב האישום, **ירשיעו** בדין, כעולה מסעיף 182 לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב-1982 (להלן: "**חסד"פ**"), שלפיו בתום בירור האשמה על בית המשפט לזכות את הנאשם או להרשיעו.

עם זאת, לכלל זה נקבע **חריג**, אשר בא לידי ביטוי בעיקר בסעיף 71א(ב) לחוק העונשין, שלפיו גם כאשר מצא בית המשפט שנאשם ביצע עבירה, הוא רשאי **להימנע מהרשעתו** ולתת בעניינו צו שירות לתועלת הציבור, נוסף על מבחן או בלעדיו. כמו כן, ראו סעיף 1(2) לפקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969, שלפיו בית המשפט מוסמך ליתן צו מבחן ללא הרשעה.

לענייננו רלוונטי בעיקר **החריג לכלל שנקבע בסעיף 192א לחסד"פ**, שלפיו בית משפט שהרשיע נאשם **רשאי לבטל את ההרשעה במסגרת גזר הדין** ולהטיל עליו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה.

בהחלטה האם להחיל את הכלל של חובת הרשעה או שמא את החריג בדבר הימנעות מהרשעה או בדבר ביטולה, נדרש **איזון שיקולים**, המעמיד את האינטרס הציבורי אל מול נסיבותיו האינדיבידואליות של הנאשם; וככלל, **אין להרשיע** נאשם אשר המיוחס לו הוכח כדין - **רק בנסיבות יוצאות דופן, שבהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה** [ראו, למשל: **הלכת כתב**; ע"פ 2669/00 **מדינת ישראל נ' פלוני**, פ"ד נד(3) 685, 689-690 (2000) (להלן: "**עניין פלוני**") וכן הפסיקה דלהלן].

בהלכת **כתב** שרטט בית המשפט העליון קווים מנחים, מבלי שאלו יהוו רשימה סגורה וממצה, שצריכים להדריך את בית המשפט בהפעילו את שיקול דעתו לעניין ביטול הרשעה או הימנעות ממנה. נקבע כי **הימנעות מהרשעה אפשרית בהצטברם של שני גורמים: ראשית**, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם; **ושנית**, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים.

אשר ל**שיקולי השיקום** הוספו ופורטו שיקוליו של שירות המבחן בהמליצו על שירות לתועלת הציבור ללא

הרשעה, ועיקרם הוא כדלקמן: (א) האם מדובר בעבירה ראשונה או יחידה של הנאשם?; (ב) חומרת העבירה והנסיבות שבהן בוצעה; (ג) מעמדו ותפקידו של הנאשם והקשר בין העבירה למעמד ולתפקיד; (ד) מידת הפגיעה של העבירה באחרים; (ה) הסבירות שהנאשם יעבור עבירות נוספות; (ו) האם ביצוע העבירה על ידי הנאשם משקף דפוס של התנהגות כרונית, או המדובר בהתנהגות מקרית?; (ז) יחסו של הנאשם לעבירה: האם הוא נוטל אחריות לביצועה? האם הוא מתחרט עליה?; (ח) משמעות ההרשעה על הדימוי העצמי של הנאשם; (ט) השפעת ההרשעה על תחומי פעילותו של הנאשם.

במאזן השיקולים האמור גובר בדרך כלל השיקול הציבורי, ורק **נסיבות מיוחדות, חריגות ויוצאות דופן** יצדיקו סטייה מחובת מיצוי הדין בדרך הרשעת העבריין; זאת, לרוב, כאשר עלול להיווצר יחס בלתי סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מהרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה [ראו והשוו: עניין **פלוני**; ע"פ 5102/03 **מדינת ישראל נ' קליין**, בפסקאות 76-77 לפסק-דין של כב' השופטת א' פרוקצ'יה (4.9.2007); רע"פ 3515/12 **מדינת ישראל נ' שבתאי**, בפסקאות 17-18 לפסק-דין של כב' השופט ע' פוגלמן (10.9.2013); רע"פ 7109/14 **סייג נ' מדינת ישראל**, בפסקה 8 (20.11.2014); ע"פ 3255/14 **ביטון נ' מדינת ישראל**, בפסקה 8 (16.3.2015); ע"פ 8215/16 **יצחק נ' מדינת ישראל** (29.3.2017); ע"פ 3554/16 **יעקובוביץ נ' מדינת ישראל** (11.6.2017)].

כמו כן, כפי שהובהר בפסיקה, החלופה של ביטול הרשעה במסגרת גזר-הדין, תופעל על ידי בית המשפט **במשורה** [ע"פ 5446/15 **חנימוב נ' מדינת ישראל**, בפסקה 16 לפסק-דין של כב' השופט ס' ג'ובראן (3.3.2016)].

מן הכלל אל הפרט

13. בהיבט של **האינטרס הציבורי**, אין להקל ראש בחומרת המעשה של מתן שוחד על ידי הנאשם עבור זירוז הטיפול בבקשתו לקבלת רישיון נשק. יחד עם זאת, לא נעלמה מעיני העובדה כי מדובר במעשה חד פעמי ובהסתבכות ראשונה של הנאשם עם החוק. כמו כן לקחתי בחשבון את הרקע לביצוע העבירה ואת העובדה שהנאשם לא יזם את העבירה אלא נגרר אחרי אחרים.

באשר ל**נסיבות האישיות ולשיקולי השיקום**, החשש שהעלה הנאשם הוא מפני פגיעה במקור פרנסתו. כזכור, לבית המשפט הוגש מכתב מאת החברה, שבו צוין כי המשך העסקה של אדם שהורשע בעבירה על טוהר המידות מנוגד למדיניות החברה, וכי "ככל שתעמוד ההרשעה על כנה לא יהא מנוס לשקול בחיוב הפסקת עבודתו של מר דלויה בחברתנו" (נ/1).

הנאשם משמש כעצמאי מול החברה. מנהל החברה לא התייצב בבית המשפט אלא העביר באמצעות הסניגור את המכתב נ/1, שממנו עולה כי הנאשם עלול לאבד את מקום עבודתו, אף שהוא עובד לשביעות רצונה של החברה, וזאת לנוכח מדיניות החברה.

למעשה, איני רואה סיבה מהותית להפסקת ההתקשרות של החברה עם הנאשם, גם לאחר הרשעתו, וזאת לנוכח הנסיבות הייחודיות המקלות של העבירה במקרה דנן; ואמליץ אפוא לחברה כי הרשעתו זו של הנאשם לא תמנע את המשך ההתקשרות אתו.

כזכור, גם שירות המבחן הבהיר, גם בתסקיר המשלים, כי אינו ממליץ על ביטול ההרשעה, לנוכח חומרת העבירה ולנוכח היעדר נימוקים ממשיים לביטול ההרשעה.

לסיכום, לאחר ששקלתי את האינטרס הציבורי אל מול הנסיבות של הנאשם, הגעתי לכלל מסקנה כי המקרה דנאינו נכנס בגדר אותם מקרים יוצאי דופן המצדיקים באופן חריג ביטול הרשעה. בנסיבות הכוללות, לא הוצגה פגיעה קונקרטית ממשית וחריגה שעלולה להיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו בדיון. החשש של הפגיעה בנאשם כתוצאה מההרשעה עומד ביחס סביר לחשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי. בנוסף לכך, ספק בעיניי אם ההתקשרות של החברה עם הנאשם תיפסק, חרף הרשעתו, וכאמור אני ממליץ לחברה שבמקרה דנן לא תופסק ההתקשרות בגין עצם ההרשעה.

לנוכח האמור, תיוותר הרשעתו של הנאשם על כנה.

מידת העונש

כללי

14. בהתאם לסעיף 40ב לחוק העונשין, **העיקרון המנחה** בענישה הוא **עקרון ההלימה**, דהיינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

15. **מתחם העונש ההולם** - בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק, בקביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט להתחשב בעיקרון המנחה, הוא כאמור **עקרון ההלימה**, ולשם כך יתחשב בית המשפט בפרמטרים הבאים: **הערך החברתי שנפגע** מביצוע העבירה **ומידת הפגיעה בו, נסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, כמפורט בסעיף 40ט לחוק העונשין, **ומדיניות הענישה** הנהוגה [ראו, למשל, ע"פ 2918/13 דבס נ' מדינת ישראל, בפסקה 6 (18.7.2013); ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל, בפסקאות 18-29 לחוות דעתו של כב' השופט נ' סולברג (5.8.2013); ע"פ 4741/13 מדינת ישראל נ' נעאמנה, בפסקה 13 (10.6.2014)].

16. **גזירת העונש המתאים** - בהתאם לסעיף 40ג(ב) לחוק, בגזירת העונש המתאים לנאשם, רשאי בית המשפט להתחשב בהתקיימות **נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה**, כמפורט בסעיף 40יא לחוק.

כמו כן, רשאי בית המשפט להתחשב בשיקולי **הרתעה אישית** (סעיף 40 לחוק) ו**הרתעת הרבים** (סעיף 40 לחוק), **ובלבד** שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.

17. **חריגה ממתחם העונש ההולם** - בהתאם לסעיפים 40ד-ה לחוק, ניתן לחרוג ממתחם העונש ההולם, בין אם לקולה משיקולי שיקום, ובין אם לחומרה משיקולים של הגנה על שלום הציבור.

מן הכלל אל הפרט

מתחם העונש ההולם

18. במעשיו פגע הנאשם **פגיעה ממשית במספר ערכים מוגנים** וביניהם סדרי השלטון, תקינות המנהל ואמון הציבור במשטרה, בשוטרים ובמתנדבי המשטרה.

19. בית המשפט העליון חזר והדגיש לא אחת את **חומרת העבירה של שוחד**; וכן כי **"מי שהורשע בעבירה של שוחד ראוי לו שיישא במאסר בפועל, ולתקופה ממשית"** [ע"פ 766/07 כהן נ' מדינת ישראל (19.11.2007)]; ע"פ 3609/14 **מדינת ישראל נ' אלסין**, בפסקה 10 לפסק-דינו של כב' השופט צ' זילברטל (20.10.2014) (להלן: **"עניין אלסין"**).

כמו כן, כשמדובר בעבירת השוחד יש מקום ליתן מעמד בכורה לאינטרס הציבורי על פני שיקולים אחרים [ראו, למשל, ע"פ 10627/06 **יהושע נ' מדינת ישראל** (8.5.2007); עניין **אלסין**, בפסקה 11 לפסק-דינו של כב' השופט זילברטל].

20. באשר ל**נסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, יובהר כי מעשיו של הנאשם מצויים **ברף הנמוך** של עבירת השוחד.

מבלי להמעיט מחומרת מעשיו של הנאשם, התמורה בגין כספי השוחד היתה קידום וזירוז הטיפול בבקשה שהגיש הנאשם עבור קבלת רישיון נשק בגין התנדבותו במשטרה.

בנוסף, אין מחלוקת כי הנאשם לא יזם את מתן השוחד ולא היה מחולל העבירה.

כאן המקום לציין כי אינני מקבל את עמדת המאשימה לפיה היעדר היכרות בין הנאשם למקבלת השוחד - בניגוד להיכרות בינה לבין הנאשמים האחרים - מהווה נסיבה לחומרה.

21. קיימת **פסיקה ענפה** בעניין הענישה הראויה בגין העבירה של מתן שוחד, ובפסיקה קיים **מנעד רחב של עונשים**, כשברי כי כל מקרה שונה ממשנהו וכי כל מקרה נבחן לגופו על פי נסיבותיו הקונקרטיות.

להלן אדון בפסיקה שאליה הפנו באי-כוח הצדדים במסגרת הטענות לעונש.

ב"כ המאשימה הפנה, כאמור, **לגז"ד גבאי**, שבו נדון ענינם של שלושה בעלי עסקים שנתנו שוחד לשוטר שהיה אחראי, בין היתר, על רישוי עסקים בעירם, בתמורה לפעולות שביצע עבורם כקצין משטרה. על נאשם 1 הושתו שישה חודשי מאסר בפועל - מהם שלושה חודשים בעבודות שירות ושלושה חודשים במאסר מאחורי סורג ובריח; על נאשם 2 הושתו שישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות; ועל נאשם 3 הושתו ארבעה חודשי מאסר, גם כן לריצוי בעבודות שירות.

יוער כי בע"פ 6622/17 **גבאי נ' מדינת ישראל** (10.1.2018) בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש שהושת על המערער-נאשם 1, תוך שצוין כי: "העונש שהושת על המערער במקרה דנן אין בו כדי לבטא את מלוא החומרה שיש לייחס לעבירת השוחד בכלל, ובנסיבות הפרטניות של העבירה כפי שבאו לידי ביטוי בכתב האישום".

עם זאת, בניגוד למקרה דנן, **בעניין גבאי** המערער נתן לקצין המשטרה סכום כסף גבוה כהלואה שלא הוחזרה ולא דובר על מקרה חד פעמי אלא על אירועים אשר התפרשו על פני מספר חודשים.

מנגד, ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה - לא מחייבת ולא מייצגת - של בתי משפט שלום:

ראשית, לת"פ (שלום ב"ש) 3675/08 **מדינת ישראל נ' בראון** (3.5.2010), שבו בוטלה הרשעתו של נאשם אשר נתן שוחד בסך 300 ש"ח בתמורה לרישום שלוש משאיות שבבעלותו ב"מעבר קרני", אף על פי שהמשאיות לא היו במקום, וזאת על מנת שיקוצר תורו בהמתנה במעבר; ועל הנאשם הושת עונש של של"צ.

שנית, לת"פ (שלום ת"א) 3170/05 **מדינת ישראל נ' סעדי** (14.2.2006), שבו הורשעה הנאשמת בעבירה של מתן שוחד, בגין הצמדת שני שטרות של 100 ש"ח למחברת בחינה במסגרת בחינת יועצי מס, אשר הנאשמת ניגשה אליה בפעם השלישית, והושת עליה, בין היתר, עונש של של"צ. הערעור אשר הוגש רק על עצם ההרשעה - נדחה: ע"פ (מחוזי ת"א) 70560/06 **סעדי נ' מדינת ישראל** (21.1.2007).

22. לאחר ששקלתי את הפגיעה בערכים המוגנים, את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ואת מדיניות הענישה הנהוגה, באתי לכלל מסקנה כי **מתחם העונש ההולם** בגין האירוע נושא התיק דנן, **נע בין שלושה לשישה חודשי מאסר בפועל, שיכול וירוצו בעבודות שירות**.

גזירת העונש המתאים לנאשם

23. לזכות הנאשם אקח בחשבון את העובדה שהוא נעדר עבר פלילי וכי הוא ניהל חיים נורמטיביים עד לביצוע העבירה נושא התיק דנן. יתר על כן, הנאשם תרם מזמנו ומרצו לחברה במשך שנים רבות במסגרת התנדבותו במשטרה.

עוד יש לתת משקל ניכר לכך שהנאשם הודה בביצוע העבירה והביע חרטה על מעשיו; הודאת הנאשם חסכה גם זמן שיפוטי. כמו כן, נתתי דעתי לפרק הזמן הניכר שחלף מביצוע העבירה.

בנוסף, לא התעלמתי מעקרון השוויון ומעקרונות **אחידות הענישה ושיקול הענישה, במיוחד כשמדובר בפרשה אחת שבה מעורבים נאשמים אחדים**, כמו במקרה דנן, **אם כי ברי** שאין בעקרונות אלה כדי להוביל להעתקה אריתמטית או מכנית של עונשים או של שיקולי הענישה מנאשם אחד למשנהו, שכן **הענישה היא לעולם אינדיבידואלית** [על עקרונות **אחידות הענישה ושיקול הענישה**, ראו למשל והשוו: ע"פ 4450/11 **עספור נ' מדינת ישראל**, בפסקה 8 לפסק-דין של כב' השופט (כתוארו אז) א' גרוניס (8.2.2012); ע"פ 2274/12 **אבו מאדי נ' מדינת ישראל**, בפסקה 16 לפסק-דין של כב' השופט א' שהם (27.2.2013); ע"פ 5769/14 **אלרואי נ' מדינת ישראל**, בפסקה 16 לפסק-דין של כב' השופט י' דנציגר (20.9.2015). על עקרון האינדיבידואליות של הענישה, ראו למשל והשוו: ע"פ 433/89 **אטיאס נ' מדינת ישראל**, פ"ד מג(4) 170, 175 (1989); ע"פ 5106/99 **אבו ניג'מה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נד(1) 350, בפסקאות 7-8 (2000); ע"פ 3141/08 **מדינת ישראל נ' דבארי**, בייחוד בחוות דעתו של כב' השופט ס' ג'ובראן (27.8.2008); רע"פ 3173/09 **פראגין נ' מדינת ישראל** (5.5.2009); ע"פ 5775/14 **פלוני נ' מדינת ישראל**, בפסקה 13 (16.6.2015)].

בנסיבות המקרה דנא, יש לאבחן בין עניינו של הנאשם לבין ענינים של נאשמים 1 ו-2: עניינו של הנאשם פחות חמור במידה רבה מזה של נאשמת 1, אשר היתה שוטרת וקיבלה שוחד משני נאשמים; ועניינו של הנאשם פחות חמור גם מזה של נאשם 2, אשר גם נתן שוחד בעצמו וגם היה מעורב בעבירת השוחד שביצע הנאשם, בין היתר, בכך שהעביר את כספי השוחד מהנאשם לנאשמת 1.

על כן, העונש שיש להשית על נאשם 3 צריך להיות קל במידה רבה עד כדי מחצית העונש שהושת על נאשמת 1, וכן קל במידה מסוימת גם מהעונש שהוטל על נאשם 2 - שעליהם כזכור נגזרו שישה וארבעה חודשי מאסר בעבודות שירות, בהתאמה, לצד מאסר מותנה וקנס בסך 20,000 ש"ח (על כל אחד).

לעומת זאת, מן הראוי כי עונשו של הנאשם יהא זהה או **דומה לעונש שנגזר על נאשם 4**, אשר הורשע בסיוע לקבלת שוחד, ושעליו הושתו שלושה חודשי מאסר בעבודות שירות, לצד מאסר מותנה וקנס בסך 10,000 ש"ח.

24. **לסיכום, בנסיבות הכוללות של המקרה דנן** ובשים לב בראש ובראשונה לעקרון ההלימה וכן לשיקולי החומרה, לרבות שיקולי ההרתעה, מן הצד האחד, ולשיקולי הקולה, מן הצד האחר, ואף

לשיקולים של יחסיות וסקילות הענישה לעומת העונשים שהושתו על נאשמים 2-1 ו-4, הכול כמפורט לעיל, החלטתי להטיל על הנאשם **עונש שיהא ברף התחתון של מתחם העונש ההולם דלעיל ושיהיה זהה לעונש שנגזר על נאשם 4**, דהיינו - שלושה חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות; וזאת, לצד מאסר מותנה וקנס משמעותי.

סוף דבר

25. סוף דבר, אני מטיל בזה על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **3 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות**, בתנאים אשר בחוות הדעת של הממונה על עבודות השירות.

ב. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור שוב בתקופת התנאי את העבירה שבה הורשע.

ג. קנס בסך 10,000 ש"ח, שישולם בעשרים תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 15.10.18, או 30 ימי מאסר תמורתו, אם לא ישולם הקנס במועד.

הנאשם יחל לרצות את עבודות השירות ביום 22.10.18, ועליו להתייצב במועד זה עד השעה 08.30 במשרדי הממונה על עבודות השירות ברמלה.

עותק גזר הדין יישלח לממונה על עבודות שירות.

זכות ערעור תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ז' תשרי תשע"ט, 16 ספטמבר 2018, במעמד הצדדים.

מרדכי לוי, שופט